

osobě třetí. To závisí na rozsahu v jakém tato třetí osoba ručí za škodu jejím zaviněním vzešlou. V tomto směru ustanovuje první odstavec § 47 zák. o úraz. pojišť. že ručení třetí osoby se řídí dle stávajících předpisů. Žalován je jako třetí osoba sice erár, ale, poněvadž úraz Felixe S., který byl zároveň úrazem podnikovým, přihodil se mu následkem události v dopravě na státní dráze, a dráha ve smyslu § 1 zákona ze dne 5. března 1869, č. 27 ř. z. jest povinna poskytnouti náhradu za tělesné poškození resp. usmrcení osoby, jež bylo způsobeno událostí v dopravě, v mezích ručení jí citovaným právě zákonem uloženého, nemůže žalující pojišťovna žádati na žalované straně více, nežli onu náhradu, která jest ustanovena v §§ 1325—1327 obč. zák., výslovně uvedených v § 1 zákona o povinném ručení drah. Jenom v tomto objemu přísluší proti straně žalované jako osobě třetí náhradní nárok jak žalující pojišťovně, tak i pozůstalé vdově, oba tyto nároky v poměru proti žalované straně prýští z téhož právního důvodu, totiž z ručení dle zákona ze dne 5. března 1869 č. 27 ř. z., a není proto pro výši náhradního nároku strany žalující rozhodno, co ona sama jest povinna platiti pozůstalé vdově dle úrazového zákona. Tento smysl má ustanovení § 47 zákona o úraz. pojišťování, jehož oba odstavce dlužno vykládati v souvislosti. To plyne již z jich slovného znění. V odstavci 2., začínajícím slovy: »nárok na odškodnění z tohoto ručení vznikající«, se poukazuje přímo na odst. 1., jenž toto ručení upravuje, a poněvadž v tomto poslednějším se výslovně praví, že ručení toto se řídí dle stávajících zákonitých předpisů, jest zřejmo, že nárok žalující strany nemůže jíti dále, než pokud žalovaná strana ručí dle zákona o povinném ručení drah. Otázka, zdali a jakým způsobem by měly býti spočítány veškeré náhradní obnosy vyplacené ze škody úrazem vzniklé, jest pro tento spor úplně bezvýznamna, neboť nežalovala pozůstalá vdova, nýbrž úrazová pojišťovna, jejíž náhradní nárok jest nezávisle na náhradním nároku pozůstalé vdovy zákonem přesně vymezen. Jelikož o tom není více sporu, že by Felix S., kdyby se mu nebyl přihodil úraz, byl žil nanejvýš o pět let déle, následkem čehož žalovaná strana není povinna ve smyslu § 1327 obč. zák. platiti pozůstalé vdově důchod déle než pět let ode dne jeho úmrtí počítajíc, a jelikož žalující strana již v odvolání svém připustila, že vdově po Felixu S. přísluší naproti dráze vdovská renta, jen po dobu, ve které by byl — nebýtí úrazu — pravděpodobně zůstal na živu, přesahuje žalobní nárok, pokud se jím žalující pojišťovna domáhá proti žalované straně jako třetí osobě присouzení náhrady za vyplacení dalšího než pětiletého důchodu pozůstalé vdově — rozsah ručení žalované strany, a byl proto odvolacím soudem vším právem potvrzen rozsudek procesního soudu první stolice, jenž žalobní prosbu pokud uplatňuje více než pětiletý důchod, zamítl.

#### Čís. 142.

**Přeměna zajišťovací exekuce v exekuci uhražovací povolena býti může jen k návrhu osoby oprávněné.**

**Povolení přeměny té bez návrhu strany stíženo jest zmatkem § 477 č. 5 c. ř. s., k němuž vyššímu soudu přihlížeti jest z úřední povinnosti, třeba-li strana v oprávněném prostředku svém neuplatňovala.**

(Rozh. ze dne 23. dubna 1919, R I 151/19.)

Žádostí ze dne 16. prosince 1918 u okresního soudu v Hluboké jako soudu procesního podanou učinil vymáhající věřitel A proti dlužníkovi B návrh na povolení exekuce nuceným zřízením práva zástavního knihovním vkladem na nemovitosti dlužnickovy pro vykonatelnou pohledávku z rozsudků obou nižších soudů. Usnesením ze dne 18. prosince 1918 povolen byl pouze k zajištění řečené pohledávky\*toliko záznam práva zástavního s odůvodněním, že vklad práva zástavního povolití nelze, protože rozsudek nenabyl ještě moci práva. Usnesení toto, jež dlužníkem nebylo odporováno, vešlo v moc práva. Usnesením ze dne 30. prosince 1918 nařídil okresní soud v Hluboké bez návrhu vymáhajícího věřitele exekuci poznámkou spravení dříve povoleného záznamu. Do tohoto usnesení podal B rekurs z toho důvodu, že prý učinil trestní oznámení proti svědkům z prvního sporu pro křivé svědectví a že výsledkem řízení trestního bude dán podklad pro obnovu sporu civilního. — Rekursní soud (krajský soud v Čes. Budějovicích) zrušil usnesení prvního soudu ze dne 30. prosince 1918. Důvodem pro zrušení to nebylo mu sice to, co bylo uplatňováno v rekursu, jelikož by nebylo lze odepřítí povolení exekuce na základě právoplatných rozsudků jen proto, že by tu byla možnost příští obnovy řízení, nýbrž spíše a zejména úvaha, že první soud nařídil spravení záznamu a tedy přeměnu exekuce zajišťovací v exekuci uhrazovací bez návrhu, což odporuje zákonu v § 3 odst. 2 a v §§ 370 a 371 odst. 1 ex. ř. a jest důvodem pro zrušení v odpor vzatého usnesení.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu vymáhajícího věřitele.

#### Důvody:

Přeměna zajišťovací exekuce v exekuci uhrazovací jest exekuční výkon, který povolen býti může jen na návrh oprávněné osoby (§ 3 odst. 2 ex. ř.), a to na návrh předpisům §§ 53 a 54 ex. ř. přesně odpovídající. V daném případě jde o exekuci dle § 88 ex. ř. nuceným zřízením práva zástavního na dlužnickovu nemovitost knihovním vkladem. Třeba pro vymáhanou pohledávku bylo již zástavní právo ku zajištění její zaznamenáno, jest přece potřebí nyní vkladu tohoto zástavního práva v pořadí získaného záznamu a ten dle §§ 87 a 88 ex. ř. opět jen k návrhu věřitelovu státi se může. Dopouští i knihovní zákon oproti předpisu § 76 knih. zák. i exekuční řád oproti shora citovaným ustanovením knihovní zápisu bez přímého návrhu oprávněné strany jen v případech výjimečných, v zákoně přesně vytčených, z nichž však žádný zde v úvahu nepřichází. Tak §§ 98, 130, 134, 148, 173, 183, 186, 188, 189, 207, 320, 322, 323, 324, 374, 378 ex. ř. Jelikož zde soud stolice prvé vydal usnesení povolující exekuci uhrazovací bez návrhu strany či jinými slovy zakročil za stranu oprávněnou sám, zavinil zmatek vytčený v § 477 č. 5 c. ř. s., prováděje řízení, v němž strana vůbec nebyla zastoupena. Na tento zmatek dle §§ 477 odst. 1, 514 c. ř. s. a § 78 ex. ř. vzal soud rekursní právem ohled a naříkané usnesení zrušil, třeba jej strana v oprávném svém prostředku neuplatňovala, jen když usnesením povolený vklad práva zástavního vzala v odpor, zrušení jeho navrhuje, poněvadž důvody zmatečnosti jsou povahy veřejnoprávní a proto k nim za všech okolností přihlížeti sluší (zodpovězení otázek k § 477 c. ř. s.), aniž zmatek sběhlý mohl napraven býti

pozdějším návrhem na vnucenou dražbu, jelikož tato jest zvláštním druhem exekuce, odlišným od té, která byla povolena. Bezdůvodnému rekursu bylo proto odepřito úspěchu.

### Čís. 143.

**V nové firmě kupce jednotlivce, jež zapsána býti má v řeči české, musí rodové jméno ženské míti koncovku, ženský rod vyznačující (-ová).**

(Rozh. ze dne 23. dubna 1919, R I 158/19.)

Návrh na zápis firmy »M. Spitzer« do obchodního rejstříku byl rejstříkovým soudem (krajským soudem v Kutné Hoře) zamítnut a žadatelce vrácen. Důvody: Matylda Spitzerová žádá za zápis firmy (»M. Spitzer«) jako firmy kupce jednotlivce a to jako firmy nové. Nová firma kupce musí obsahovati pravé občanské (rodové) jméno kupce s příjmením nebo bez něho (čl. 16 a 18 obch. zák.). Občanským jménem žadatelky není v řeči české »Spitzer«, nýbrž »Spitzerová«. Z toho jde, že žádaný zápis firmy »M. Spitzer« jest dle čl. 16 obch. zák. nepřipustným a slušelo proto návrh zamítnouti. — Rekursní soud (vrchní zemský soud v Praze) rekursu navrhovatelky nevyhověl. Důvody: Stížnost není odůvodněna a odkazuje se ke správným důvodům usnesení v odpor braného, k nimž vzhledem k vývodům stížnosti připomíná se toto: Poněvadž žádost o protokolování sepsána jest jazykem českým a jedná se o obchod ve městě českém, jest za to míti, že jedná se o firmu českou. Dle § 16 obch. zák. smí kupec jednotlivce jen svého jména rodinného (občanského) za firmu užití, musí tedy firma pravdivě a nepochybně vyznačovati majitele obchodu. Rodinným (občanským) jménem majitelky obchodu jest v jazyce českém, jak její žádost sama dokazuje, Spitzerová a, kdyby česká firma zněla M. Spitzer, neodpovídala by požadavku pravdivosti firmy plynoucímu z nutné ochrany zájmů odběratelů i věřitelů, by věděli, že majitelkou jest žena. Námitka, že v jazyce německém tomu tak není, padá, poněvadž jde o firmu přihlášenou česky. Ostatně v říši německé, aby pravdivost firmy byla zabezpečena, předpisuje § 18 obch. zák., by jméno (křestní jméno) bylo vypsáno. Také námitka, že by rodová přípona mála cizozemské obchodní přátele, jest vratkou, poněvadž i cizincům jazyková zvláštnost češtiny nebude neznámá a záhy na ni zvyknou a jistě jim bude méně vaditi, než nejistota, je-li majitelkou obchodu žena či muž, což by tím více tam bylo na snadě, kde by jazyková nesprávnost byla obchodním přátelům známa.

Nejvyšší soud dovolacímu rekursu navrhovatelky nevyhověl, poněvadž tu není podmínek v § 16 cís. pat. ze dne 9. srpna 1854 č. 208 ř. z., za kterých přípustno jest v odpor bráti potvrzující usnesení soudu rekursního.

### Čís. 144.

**Podnikatele staveb považovati jest za obchodníka podle čl. 271 č. 1 a 272 č. 1 obch. zák.**